

WSTĘP

Zawartość

Wprowadzenie	1
EPISTOLA DE MODO STUDENDI	3
LIST O SPOSOBIE STUDIOWANIA	3

Wprowadzenie

Św. Tomasz z Akwinu przez większą część swego życia zajmował się nauczaniem. Uwagi na tematy związane z zasadami nauczania i uczenia się zawarł w wielu swoich pracach. Znany pogląd Arystotelesa, że nauczanie powinno zaczynać się od tego, co już słuchacz poznał i zmierzać do tego, co jeszcze dla niego nieznane, znajdujemy w słynnym prologu do “Summa Theologiae”, gdzie Tomasz wyraźnie przeciwstawia się tradycjom dydaktycznym związanym z wykładem *Sentencji* Piotra Lombarda. Tomasz pisze tam, że obowiązkiem nauczyciela jest nie tylko kształcenie studentów już zaawansowanych, lecz

wprowadzanie w arkana wiedzy uczniów początkujących, za pomocą metod dostosowanych do ich umiejętności; przy czym tę arystotelesowską zasadę ilustruje cytatem z I Listu do Koryntian św. Pawła Apostoła, który adresatom swoim "jako niemowlętom w Chrystusie" pisze: "mleko wam dawałem, a nie pokarm stały" (I Kor 3, 1 - 2). Warto też zwrócić uwagę i na ten akcent, że obowiązkiem mistrza, czyli dzisiejszego profesora, jest według Tomasza nauczanie początkujących - nie powinien on wobec tego unikać prowadzenia zajęć np. na I roku studiów. Rzadko znajduje dziś zrozumienie to, że nawet ćwiczenia na I roku "powinien prowadzić najdojrzałszy z zespołu nauczającego, sam profesor, gdyż jest to kształtowanie myślenia, spotkanie z rozwiązaniami, które wytyczą przyszłe zainteresowania słuchaczy. Jest to wprowadzenie na drogi, z których niekiedy się nie wraca. A właśnie za realizowanie przez słuchaczy drogi ku prawdzie odpowiada profesor. I chodzi o to, aby szli oni najlepszymi drogami" (Por. M. Gogacz, Człowiek i jego relacje (materiały do filozofii człowieka), Warszawa 1985, s. 180).

EPISTOLA DE MODO STUDENDI	LIST O SPOSOBIE STUDIOWANIA
<p>Quia quaesisti a me, in Christo mihi carissime Ioannes, qualiter te studere oporteat in thesauro scientiae acquirendo, tale a me tibi traditur consilium: Ut per rivulos, non statim in mare, eligas introire, quia per facilliora ad difficiliora oportet devenire. Haec est ergo monitio mea et instructio tua.</p> <p>Tardiloquum te esse iubeo et tarde ad locutorium accedentem.</p> <p>Conscientiae puritatem amplectere. Orationi vacare non desinas.</p>	<p>Ponieważ pytałeś mnie, mój najukochańszy w Chrystusie Janie, jak masz studiować, aby uzyskać skarbiec wiedzy, takie oto przekazuję Ci rady: Wybieraj [drogę] przez strumyki, a nie wstępuj od razu do morza, ponieważ należy przechodzić od rzeczy łatwiejszych do trudniejszych. Takie więc jest moje pierwsze upomnienie i pouczenie dla Ciebie.</p> <p>Postanów sobie być oszczędnym w słowach i rzadko wstępuj na mównicę. Zazdrośnie strzeż w sobie czystości sumienia. Brakującej modlitwy nie opuszczaj [Chodzi o modlitwy, które w modlitewnikach zasygnalizowane są tylko pierwszymi słowa] .</p>

<p>Cellam frequenter diligas si vis in cellam vinariam introduci. Omnibus te amabilem exhibe. Nihil quaere penitus de factis aliorum. Nemini te multum familiarem ostendas, quia nimia familiaritas parit contemptum et subtractionis a studio materiam subministrat. De verbis et factis saecularium nullatenus te intromittas. Discursus super omnia fugias. Sanctorum et bonorum imitari vestigia non omittas. Non respicias a quo audias, sed quidquid boni dicatur, memoriae recommenda. Ea</p>	<p>Umiłuj częste przebywanie w swej celi, jeśli chcesz wejść do komnaty biesiadnej. Dla wszystkich bądź miły. Nie roztrząsaj zbyt głęboko uczynków innych ludzi. Nikogo nie dopuszczaj do poufałości sobą, gdyż zbyt duża poufałość rodzi lekceważenie oraz powoduje oderwanie się od nauki.</p> <p>W słowa i czyny ludzi światowych nie wdawaj się żadną miarą. Unikaj dyskusji o wszystkim. Nie omieszkać naśladować przykładów ludzi dobrych i świętych. Nie patrz na to, kto mówi; lecz ktokolwiek mówiłby coś dobrego – poleć to pamięci. To, co przeczytasz i usłyszysz, staraj się zrozumieć. Zawsze upewniasz się w tym, czego nie jesteś</p>
--	---

<p>quae legis et audis, fac ut intelligas. De dubiis te certifica. Et quidquid poteris in armariolo mentis reponere satage, sicut cupiens vas implere. Altiora te ne quaesieris. Illa sequens vestigia, frondes et fructus in vinea Domini sabaoth utiles, quandiu vitam habueris, proferes et produces. Haec si sectatus fueris, ad id attingere poteris, quod affectas. Vale!</p>	<p>pewny. Nie szczędź trudu, gdymkolwiek mozesz w zakamarkach umysłu umieścić; [zachowuje się] tak jak byś pragnął napelniać naczynie.</p> <p>Nie badaj tego, co Cię przerasta. Tymi śladami postępując, dopóki będziesz miał w sobie życie, będziesz przynosił i dostarczał w winnicy Pana Zastępów pożyteczne liście i owoce.</p> <p>Jeśli tej nauki będziesz strzegł, dojść będziesz mógł tam, gdzie pragniesz. Bądź zdrów !</p>
--	---